

Activitat per a les famílies

Una activitat ben senzilla però interessant. Amb unes fitxes podeu resseguir el Temple i descobrir en família la riquesa de tota aquesta simbologia. Només haureu de situar-vos davant del lloc on us indica la fitxa, llegir-la i realitzar l'activitat.

LA FAÇANA DE LA PASSIÓ

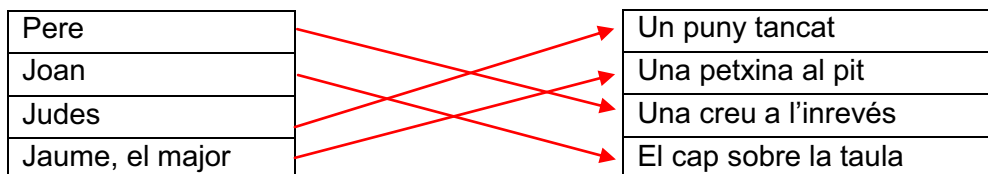
És la segona façana que es construí seguint el projecte original de Gaudí. Es començà a construir al 1954 i les torres es van acabar l'any 1976. Al 1987 començaren a fer-se les escultures. Gaudí, que deixà només apuntada la part decorativa, va preveure que les generacions futures hi farien alguna intervenció segons els gustos estètics del moment. Aquest és el cas de la decoració escultòrica de *Josep Maria Subirachs*, que s'adiu molt amb l'esperit que volia l'arquitecte per aquesta façana.

Està orientada a l'oest i, per tant, rep els darrers raigs de sol fins que es fa de nit. Aquesta disposició accentua l'efecte simbòlic de foscor i penombres que perseguia l'arquitecte. Igual que a les altres façanes, inclou tres accessos, també dedicats a la caritat, l'esperança i la fe, i quatre campanars, dedicats als apòstols Sant Jaume el Menor, Sant Bartomeu, Sant Tomàs i Sant Felip, ordenats d'esquerra a dreta.

Rep aquest nom perquè representa **la Passió de Jesús**, és a dir, el dolor, el sacrifici i la mort, com queda escenificat en les dotze estacions del Via Crucis, elaborat amb conjunts escultòrics de fort dramatisme.

Si et situes al davant podràs recorre el camí de la creu seguint una “S” a partir de l’escena del Sant Sopar.

Jesús està situat d’esquena a nosaltres, davant dels seus deixebles. Alguns podem saber qui són pels signes que els identifiquen. Pots conèixer aquests quatre?

Quin animal hi ha al costat de Judes?

R: Un gos (l’animal fidel en contraposició a Judes, que va traïr Jesús).

Escriu la frase que hi ha a la pedra: (Jn 13, 27).

L’escena següent es troba a la porta de bronze de l’esquerra: la pregària a l’hort de Getsemaní. Quin astre s’hi representa?

R: La lluna perquè era de nit.

També pots veure Jesús resant i, a sota, els deixebles adormits. El de la dreta es reconeix pels seus símbols. Quins són i qui és?

R: Creu al revés i claus. És Pere.

La següent escena és quan detenen a Jesús. Al costat dels soldats hi ha una soca d’olivera tallada. Veus l’espasa curvilínia? Quina part del nostre cos té el tall de l’arbre?

R: Una orel·la recordant la que va tallar Pere a Malcus.

Judes traïx Jesús amb un petó. Quin animal hi ha ara darrera Judes?

R: Una serp (símbol del mal o del diable que ha entrat en Judes).

També s’hi veu un criptograma. Si sumes les xifres en qualsevol direcció (fins i tot les diagonals) sabràs l’edat de Jesús quan va morir i ressuscitar.

1	14	14	4
11	7	6	9
8	10	10	5
13	2	3	15

A les portes centrals hi ha escrit l'evangeli de la Passió. Què diuen les lletres daurades?

R: Jesús.

Al mig de la façana hi ha la flagel·lació de Jesús. En quantes parts està trencada la columna?

R: 4 parts recordant que Gaudí havia previst que en aquest lloc hi hauria l'escena central del crucificat. Subirachs va voler recordar així el projecte de l'arquitecte trencant les columnes en 4 parts com una creu (els dos braços, pal inferior i superior); la quarta part, més alta i desplaçada, significa la resurrecció.

Hi ha dues coses que l'escultor ha realitzat de manera més realista. Quines són?

R: el nus de la corda i la canya.

Al fer l'escultura, el marbre travertí va deixar a la llum un fòssil que té la forma del símbol del martiri cristià. El veus? Quin és?

R: una palma.

Sobre el mainell (el que parteix en dos la porta central de les catedrals) hi ha les lletres "alfa" i "omega". La primera i última de l'alfabet grec. Símbol de Déu: principi i fi de totes les coses. Subirachs les ha dibuixat, una en positiu i l'altra, invertida, en negatiu. Dibuixa-les.

La següent escena es troba a la porta esquerra i representa la coronació d'espines. En l'altra escena hi ha Pere tapat amb un mantell, símbol de por i de vergonya, amb unes dones que representen les seves negacions. Quantes són?

R: 3.

Quin animal hi ha amb Pere?

R: un gall.

En el judici de Jesús hi ha dues escenes. En la primera se'ns mostra a Jesús. Amb quina frase llatina ho fa? En la segona, Pilat es renta les mans. Damunt la columna hi ha un animal. Quin és i què representa?

R: L'àliga de l'Imperi Romà.

La figura central del camí de la creu es troba al centre de la façana. És Verònica amb el drap amb què va eixugar la cara a Jesús, gravada en negatiu. Quina característica té? I perquè? Què us sembla?

R: no té rostre perquè Verònica és la imatge de cadascun de nosaltres que contempla la façana.

A l'esquerra, Subirachs va voler homenatjar Antoni Gaudí, posant la seva cara a l'evangelista que contempla l'escena. Saps quin és?

R: Joan, que no va abandonar Jesús com els altres deixebles i va ser testimoni de la mort de Jesús fins al final.

Quin altre homenatge hi ha en aquesta façana a l'obra de Gaudí?

R: els casc dels soldats com les xemeneies de la casa Milà, la Pedrera.

Seguint l'ordre veiem un soldat a cavall. És Longinus, el centurió que va comprovar la mort de Jesús. Pots dir què està travessant amb la seva llança?

R: el costat dret del Temple. Recordant la cita d'Ezequiel (vaig veure sortir del costat dret del santuari una font d'aigua.... (antífona de l'aspersió de pasqua) i Jn. (cita de l'expulsió dels mercaders del temple: destruïu aquest temple, jo el reconstruiré). Jesús és el temple veritable del qual va sortir l'aigua i la sang.

A sobre hi ha uns soldats. Saps què estan fent?

R: jugar als daus.

El grup més important és la **Crucifixió i mort de Jesús**. La creu és feta amb bigues de ferro que contrasten per la seva duresa i el seu color amb el cos de Jesús fet de pedra. La creu, símbol de salvació, no està col·locada dreta, sinó clavada horitzontalment a la façana, amb la qual cosa s'aconsegueix que, des del punt de vista de l'espectador, s'accentui la idea que Jesús va ser penjat a la creu.

La secció de la biga té forma d'una lletra majúscula. Quina és? De quin color està pintada? És la primera lletra de les quatre paraules que Pilat va fer escriure sobre la creu de Jesús.

R: vermella. INRI Iesus Nazarenus Rex Iudeorum (Jesús el nazaré rei dels jueus).

En aquesta escena, junt amb Maria, la Mare de Déu, Maria Magdalena i Maria de Cleofàs hi ha 4 elements més. Saps dir quins són?

R: El sol eclipsat, la porta del sepulcre, la roca que el tancarà i una calavera (segons la tradició espiritual Jesús va morir sobre la tomba d'Adam, perquè la seva sang redemptora arribés a tota la humanitat de tots els temps i la salvés).

Sobre Jesús hi ha una estructura de bronze i inscripcions en ceràmica policromada que simbolitzen *El vel esquinçat*. També s'hi veu un anyell, perquè Jesús és el veritable anyell de la veritable pasqua.

A la darrera escena de la façana es veu com Josep d'Arimatea posa el cos sense vida de Jesús al sepulcre. Maria, la seva mare, s'ho mira. Què hi ha a sobre del seu cap?

R: un ou.

Saps què representa?

R: l'ou és signe de resurrecció perquè sembla mort i dur com una pedra (com un sepulcre tancat però que dintre conté la vida amagada que esclatarà en forma de pollet).

Segur que ara ja podràs saber perquè el padrí us regala el dilluns de Pasqua la mona, amb ous de xocolata, figuretes... i què més?

R: pollets i plomes.

Sobre la façana hi ha un frontal de 18 columnes en forma d'ossos. Simbolitzen la mort, però també l'esperança cristiana de la profecia d'Osees, en la qual veu com els ossos tornaran a cobrir-se de carn en la resurrecció.

La resurrecció està representada en el gran vitrall superior de la façana i sobre aquest frontal hi haurà dos grups escultòrics: profetes i patriarques de l'antic testament, fins a Sant Josep, que sortiran de les seves tombes seguint el Lleó de Judà, vencedor de la mort.

Per sobre, com un pont que uneix les dues torres centrals un vel, símbol de l'acció de l'Esperit Sant, hi ha una figura de bronze que representa l'ascensió de Jesús.

Al pinacle hi ha representat Déu Pare com un triangle amb la punta cap amunt. Sobre ell, el mateix triangle invertit representa l'Esperit Sant. Quina forma té l'Esperit Sant?

R: La forma d'un colom.

A l'exterior de la nau lateral d'aquesta façana hi ha representats: Sant Pere Nolasc (mercedaris), Sant Antoni Mª Claret (claretians), Sant Joan Bosco (salesians), Santa Joaquina de Vedruna (vedrunes), Sant Josep Oriol (patró dels capellans catalans) i beat Josep Manyanet (fills de la sagrada família).

LA FAÇANA DE LA GLÒRIA

És la façana principal del Temple. Tindrà una gran escalinata exterior que donarà accés al temple amb tota solemnitat.

Rep aquest nom perquè representa la situació de l'home dins l'ordre general de la creació: el seu origen, la seva problemàtica, els camins que ha de seguir i la seva fi.

Igual que en les altres façanes, inclourà tres accessos (una porta principal dedicada a la Caritat i dos portals laterals dedicats a l'esperança i a la fe), i un porxo d'entrada amb set columnes que simbolitzaran els set dons de l'Esperit Sant i que presentarà les virtuts oposades als pecats.

Tindrà com uns núvols de pedra enfilant-se pels quatre campanars amb les frases del Credo. Els campanars estaran consagrats als apòstols Sant Andreu, Sant Pere, Sant Pau i Sant Jaume el Major, ordenats d'esquerra a dreta.

La façana de la Glòria està orientada a migdia, de manera que el sol hi bat durant la major part del dia, en correspondència al seu significat.

LA FAÇANA DEL NAIXEMENT

Aquest accés lateral a l'església va ser el primer que es construï i l'únic que Gaudí va acabar en vida. L'arquitecte hi va representar la part humana de Jesús i celebrà el seu naixement presentant-hi una natura exultant sobre una base gòtica. La façana del Naixement està orientada a l'est, que és per on surt el sol cada dia, de manera que simbòlicament expressa el naixement de la vida.

Al capdamunt s'enliren quatre campanars, dedicats als apòstols Sant Bernabé, Sant Simó, Sant Judes i Sant Maties, ordenats d'esquerra a dreta.

Quin és el Sant molt important que celebrem durant la quaresma, que veiem assegut en una barca que representa l'església?

R: No és Sant Pere, sinó Sant Josep, patró de l'església universal. Per això guia ell el timó de la barca.

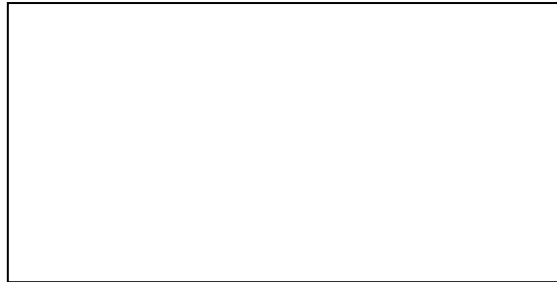

Quin animal està representat a la base de les columnes de la porta principal?

R: unes tortugues, símbol de la lenta construcció del temple.

Sobre el portal de la Caritat (el principal) hi ha un gran arbre ple de coloms blancs. Hi ha, també, una gran lletra vermella, l'última de l'alfabet hebreu amb què va ser escrita la primera Bíblia i que és la inicial del nom "Déu" en hebreu.

És la Tau. Pots dibuixar-la?

Què hi ha als peus de l'arbre, que simbolitza Jesús i que, com en la façana de la Passió, vessa la seva sang per salvar-nos?

R: un pelicà, segons la tradició colpeja amb el seu bec el seu pit per alimentar els pollets amb la seva sang.

A l'exterior de la nau lateral d'aquesta façana hi ha representats: Sant Jeroni (Jerònimes), Sant Ignasi de Loiola (jesuïtes), Sant Josep de Calasanç (escolapis), Sant Vicenç de Paül (Filles de la caritat), Sant Felip Neri (felipons) i Santa Joana de Lestonnac (companyia de Maria).

El temple tindrà divuit **TORRES O CAMPANARS**, alguns amb campanes tubulars a l'interior. Els campanars de les façanes representen els dotze apòstols i mesuren 112m (els centrals) i 98m (els laterals). Al capdamunt davallen les inscripcions «Hosanna» i «Excelsis» en ceràmiques de colors.

Els campanars estan acabats per uns terminals que mesuren uns 25m d'alçada adornats amb mosaics policromats. Gaudí hi va reunir els símbols del bisbe: saps quins són?

R: Mitra, anell, bàcul i creu pectoral, per indicar que foren els bisbes els qui van substituir els apòstols en la tasca de proclamar la fe.

La intenció de Gaudí va ser no repetir cap nom. Si Mateu i Joan són, alhora, evangelistes i apòstols, i estan situats als cimboris... quins noms són els que falten per completar el número de dotze a les façanes?

R: Pau i Bernabé.

Cal afegir que la potent verticalitat dels campanars pretén ser la unió entre la terra i el cel, com succeeix si es llegeix el *Sanctus* (Sant o Sagrat) ascendent que condueix la mirada cap amunt. Aquestes paraules tenen tres colors i fan referència a la Trinitat.

PARE	R: Groc (la llum, la vida...	FILL	R: Vermell, la sang vessada, la humanitat	ESPERIT SANT	R: Que prové del pare i el fill... per això és taronja: la unió del groc i el vermell.
------	------------------------------	------	---	--------------	--

Els sis **CIMBORIS** que es construïran estan agrupats en un conjunt monumental i seran visibles des de l'exterior gràcies a les seves grans torres. El central estarà dedicat a Jesucrist i mesurarà 170m. Tindrà una creu brillant durant el dia pels mosaics i a la nit il·luminarà amb feixos de llum, a través dels "anells" episcopals, tota la ciutat, protegint-la.

Els quatre del seu voltant estaran dedicats als evangelistes i tindran una alçada, com el de l'assumpció de la Mare de Déu, de 120m.

Uneix els noms dels evangelistes amb els símbols que coronaran cadascun dels seus quatre cimboris.

Marc		Àliga
Mateu		LLeó
Lluc		Bou
Joan		Àngel

LA CRIPTA es va començar l'any 1885. Hi ha la representació, en la clau de volta, de l'altra gran festa que celebrarem enguany durant la quaresma.

Saps quina és? R: l'anunciació, 9 mesos abans de Nadal.

A la cripta també hi ha enterrat el gran arquitecte Antoni Gaudí, constructor d'aquest gran temple.

En quina capella es troba?

R: Mare de Déu del Carme.

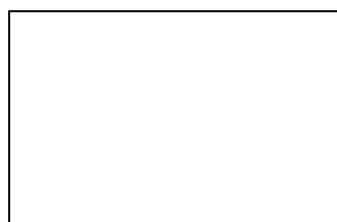
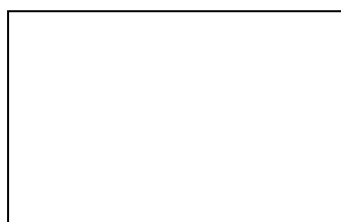
L'ÀPSIDE està consagrat a la Mare de Déu, Gaudí l'estimava molt.

Saps com es diu?

R: Maria. Sabries dibuixar el seu anagrama?

L'apside estarà coronat per una torre amb un estel, perquè Maria és l'estel del matí. També hi ha representats els anagrames de Jesús i de Josep. Dibuixa'ls.

A l'exterior hi ha els fundadors d'ordres religiosos: Santa Teresa de Jesús (carmelites), Sant Antoni Abad (eremites), Sant Benet (benedictins), Santa Escolàstica (benedictines), Sant Bru (cartoixans), Sant Francesc (franciscans), Sant Bernat (cistercencs) i Santa Clara (clarisses). Els pots veure?

Fixa't en les gàrgoles en forma d'animals que llencen fora l'aigua de la pluja i els diversos elements naturals, com la fulla de la palma i, fins i tot, espigues de blat o herbes silvestres que evocuen les que creixien al solar on s'aixeca el temple. Les llanternes de les capelles seran piramidals i acabades amb una figuració simbòlica de les invocacions al Messies, que constitueixen les antífoes de la darrera setmana de l'Advent.

LES NAUS INTERIORS

El temple és de planta basilical i té cinc naus, la central amb una alçària de 45m i les laterals de 29m.

La nau central i les laterals estan suportades per un sistema de columnes completament nou en la història de l'arquitectura i que simbolitza un bosc. Els fidels som com arbres arrelats vora l'aigua. Les nostres fulles no es marceixen, són medicinals i donen fruit abundant. La llum dels finestrals crearà una atmosfera de sotabosc.

A l'exterior, a les aigües de les teulades, hi ha els noms dels regals que van portar els tres reis a Jesús per simbolitzar que era Rei, Déu i que moriria per salvar-nos. Escriu-los i uneix-los amb el que representen.

Or	Perquè Jesús és rei.	aurum	almoïna
Encens	Perquè Jesús és Déu.	thus	oració
Mirra	Éra utilitzada per ungir els morts, ja que morirà a la creu	mhyrram	sacrifici

EL CLAUSTRE

El claustre del temple té una disposició completament original en la història de l'arquitectura cristiana.

Dóna la volta a tot el temple i només és interromput per les portes i l'àpside, de manera que actua com un mur protector que custodia l'interior del temple i el separa del soroll extern. En aquest sentit, es pot dir que Gaudí utilitza exactament el significat del mot «claustre», que vol dir «tancar».

El claustre també és un element de comunicació entre les diverses dependències i permet que hi passin processons en determinades solemnitats religioses. Per això, el mateix Gaudí indicà: «El claustre estarà fet per resar-hi el rosari en processó».

Cada intersecció del claustre amb una façana dóna lloc a una porta ornamentada, dedicada a una advocació diferent de la Mare de Déu. L'única que va poder fer Gaudí abans de morir va ser la de la Mare de Déu del rosari.

Les altres que queden estaran dedicades a la Mare de Déu de la Mercè, a la Mare de Déu dels Dolors i a la patrona del nostre país:

R: Montserrat, a la patrona de Catalunya.

ELS PINACLES

Per l'exterior, podem veure els fruits dels arbres que formen l'interior de les naus, perquè els fruits són les nostres bones *que els homes han de veure perquè glorifiquin el nostre Pare del cel (Mt 5)*.

Els pinacles de la nau fan referència al blat i el vi mediterranis, d'on sortirà el pa i el vi que Jesús farà servir per deixar-nos com aliment el seu cos i la seva sang.

Els pinacles del claustre són diferents segons el costat de la construcció:

A llevant (façana del Naixement) hi ha cistelles amb fruits de la primavera i l'estiu: nespres, cireres, prunes, préssecs, pomes...

A ponent (façana de la Passió) hi ha cistelles amb fruits de la tardor i l'hivern: taronges, castanyes, caquis, figues, magranes...